

Upių ir jūrų locija, jūrlapių skaitymas, jūrlapiuose, locmanų žemėlapiuose naudojami sutartiniai žymėjimo ženklai, navigacijos ženklai.

Terminai

Vidaus vandenu keliai - laivybai tinkamos upės, ežerai, dirbtiniai vandens telkiniai ir Lietuvos Respublikai priklausanti Kuršių marių dalis, kuriuose yra navigacijos ženklų arba kurių locmano žemėlapiuose pažymėtas farvateris.

Vidaus vandenu keliai skirstomi į **valstybinės ir vietinės reikšmės**.

Viena jūrų mylia - 1,852 km.

Farvateris - vidaus vandenu kelio juosta, tinkanti plaukti tam tikrų matmenų laivams.

Reidas - laivų inkaravimo ir stovėjimo vieta arti kranto ar prie įplaukimo į uostą;

Rėva - srovės sunėsta skersinė smėlio sekluma upėje;

Upės vagoje vyrauja **turbulentinis ir laminarinis** vandens tekėjimas.

Rifas - tvirta, akmenuoto arba koralinio grunto sekluma, bankė;

Priplauka - stacionari arba plaukiojanti (debarkaderis) laivų priplaukimo, stovėjimo, pakrovimo, iškrovimo, išplaukimo vieta, neturinti uostui būdingų požymių;

Locija - viena iš laivavedybos mokslo sričių, navigaciniai, informaciniai leidiniai (locijos knygos), plaukiojimo rajonų jūrlapiai ir kita navigacinė informacija plaukiojimui.

Vidaus vandens kelių locija skirstoma į bendrąją ir specialiąją locijas:

Navigacija – laikotarpis, kai eksploatuojamame vidaus vandenu kelyje vykdomi eksploatacijos, priežiūros ir tvarkymo darbai bei užtikrinamos saugios laivybos sąlygos. Navigacijos pradžia ir pabaiga nustato vidaus vandenu kelio valdytojas;

Navigacijos įrenginiai – kranto ir bendro naudojimo vandens keliuose plūduriuojantys įrenginiai, kuriais gaunama informacija, būtina saugiai laivybai užtikrinti;

Žiburys - specialus žiburys, naudojamas laivybos keliui pažymėti signaliniais ženklais.

Pastovus žiburys - žiburys, šviečiantis pastovia šviesa, kurios stipris ir spalva išlieka pastovūs.

Ritmingas žiburys - žiburys, skleidžiantis būdingus ir periodiškai nuosekliai pasikartojančius blyksnius, kurių stipris ir spalva išlieka pastovūs.

Žyburių charakteristikos: Fl(1)3s – tai reiškia, kad žiburys vieną kartą per trijų sekundžių periodą sublyksi. Žiburiai gali blyksėti skirtingais ritmais (greičiais).

Vedlinė - linija arba vertikaloji plokštuma, einanti per du orientyrus ir nurodanti saugią laivo plaukimo kryptį;

Boja (buja) – plaukiojantis, užinkaruotas, tam tikros formos vidaus vandenų kelio ženklas. Boja gali būti šviečianti arba nešviečianti, gali turėti įrengtą garsinę signalizaciją ar radijo lokacinius atšvaitus.

Buna – neaukštas hidrotechninis, per potvynius dažniausiai apsemiamas, trapezinio skerspjūvio jūrų krantosaugos bei upių vagotvarkos statinys iš grunto, akmenų, žabų ir kitų medžiagų, nutiestas nuo kranto 70°–110° kampu upės kranto linijos atžvilgiu.

Gairė – plaukiojantis cilindro formos užinkaruotas vidaus vandenų kelių ženklas.

Bakenas- plaukiojantis užinkaruotas plūduras, skirtas laivui švartuoti.

Uostas - vidaus vandenų akvatorija ir kranto teritorija su joje esančiais pastatais ir įrenginiais, skirta laivams įplaukti, stovėti, juos remontuoti, iškrauti, pakrauti ir išplaukti.

Uostai ir priplaukos pagal atitinkamų darbų pobūdį yra keleiviniai, krovininiai, mišrieji, žvejybiniai bei pramoginių laivų. Uostų ir priplaukų pastatai, statiniai ir įrenginiai turi atitikti nustatytus techninius ir aplinkos apsaugos reikalavimus, užtikrinti keleivių, krovinių, bagažo ir pašto saugumą, greitą ir patogų krovinių pakrovimą bei iškrovimą

Priplauka - stacionari arba plaukiojanti (debarkaderis) laivų priplaukimo, stovėjimo, pakrovimo, iškrovimo, išplaukimo vieta, neturinti visų uostui būdingų požymių, išvardytų uosto apibrėžime.

Krantinė – nustatyto ilgio, pločio ir leistinių apkrovų hidrotechninis įrenginys, skirtas laivams švartuoti ir krauti, keleiviams įlaipinti arba išlaipinti.

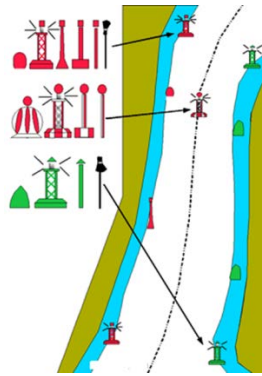
Kilvaterio rikiuotė - laivų rikiuotė, kai jie plaukia vienas paskui kitą tiesiąja linija kilvaterio srove;

Laivo dreifas - judančio laivo nukrypimas nuo kurso linijos, veikiant laivą vėjui, vandens srovei bei bangavimui, kurį sukelia vėjas.

Dešinė ir kairė farvaterio pusė – atitinkama stebėtojo, stovinčio veidu pagal tėkmės kryptį (žemyn upe), atžvilgiu pusė. Kanalų, ežerų ir kitų vandens telkinių atžvilgiu dešinė ir kairė pusė nustatomos Valstybinės vidaus vandenų laivybos inspekcijos priklausomai nuo vietinių sąlygų. Kanalams sąvokas „dešinė“ ir „kairė“ rekomenduojama nustatyti stebėtojo, stovinčio veidu vandens kelio kilometražo didėjimo linkme, atžvilgiu.

Laivas plaukiantis aukštyn upe – bus laivas plaukiantis prieš srovę.

Laivas plaukiantis žemyn upe – bus laivas plaukiantis pasroviui.

Kardinalinė ženklinimo sistema – plūduriuojančių navigacinių ženklų sistema, kai navigacinės kliūtys paženklinamos pagal kompasą pasaulio šalių atžvilgiu.

Krypčių ženklai nurodo, kad didžiausi gyliai rajone yra toje pasaulio šalies nuo ženklo pusėje, kurios vardu jis pavadintas. Šio principo būtina laikytis ir tada, kai, pavyzdžiui, laivybai tinkami gyliai yra ne tik tai į šiaurę nuo šiaurės krypties ženklo, o ir į rytus arba vakarus nuo jo. Jūrininkas žino, kad plaukioti yra saugu į šiaurę nuo šio ženklo, tačiau dėl tolesnių veiksmų turi vadovautis informacija jūrlapyje. Privaloma forma Krypčių ženklams nėra nustatyta, tačiau paprastai tai yra stulpas arba gairė. Krypčių ženklai spalvinami juodomis ir geltonomis horizontaliomis juostomis, o jiems būdingas viršūnės ženklas visada susideda iš dviejų juodų kūgių.

Krypčių ženklų spalvinimui išiminti viršūnės ženklą galima laikyti kaip rodyklę, nurodančią juodų juostų padėtį:

Viršūnės ženklo abiejų kūgių smaigaliai nukreipti į viršų – juoda juosta virš geltonos juostos;

Viršūnės ženklo abiejų kūgių smaigaliai nukreipti į apačią – juoda juosta po geltona juosta;

Viršūnės ženklo abiejų kūgių smaigaliai nukreipti priešingomis kryptimis – juoda juosta virš ir po geltona juosta;

Viršūnės ženklo abiejų kūgių smaigaliai nukreipti vienas į kitą – juoda juosta tarp dviejų geltonų juostų.

Krypčių ženklams taip pat skirta tam tikra baltos šviesos blyksnių sistema. Šviesos blyksnių ritmiškumas iš esmės visais atvejais yra „labai greitas“ (LGr) arba „greitas“ (Gr), o jų blykčiojimo periodas dalinamas į įvairaus ilgio atkarpas. „Labai greitas blykčiojimas“ reiškia 120 arba 100 blyksnių per minutę, o „greitas“ – 50 arba 60 blyksnių per minutę.

Krypčių ženklų šviesos turi šias skiriamąsias savybes:

Šiaurės – nenutrūkstami „labai greiti“ arba „greiti“ šviesos blyksniai;

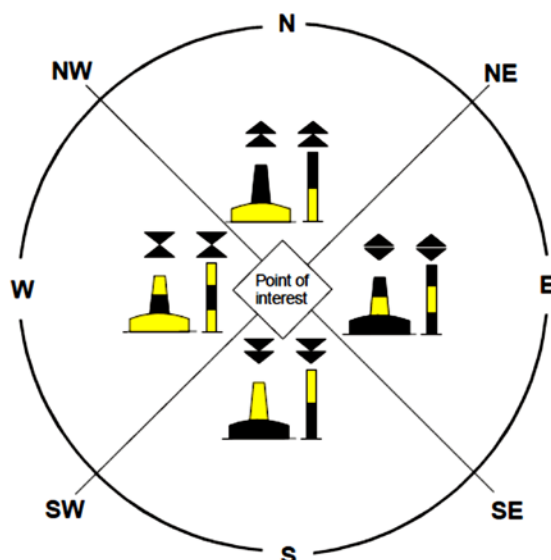
Rytų – trys „labai greiti“ arba trys „greiti“ blyksniai, po kurių seka tamsos tarpas;

Pietų – šeši „labai greiti“ arba „greiti“ blyksniai, po kurių tuojau pat seka ilgas blyksnis ir tamsos tarpas;

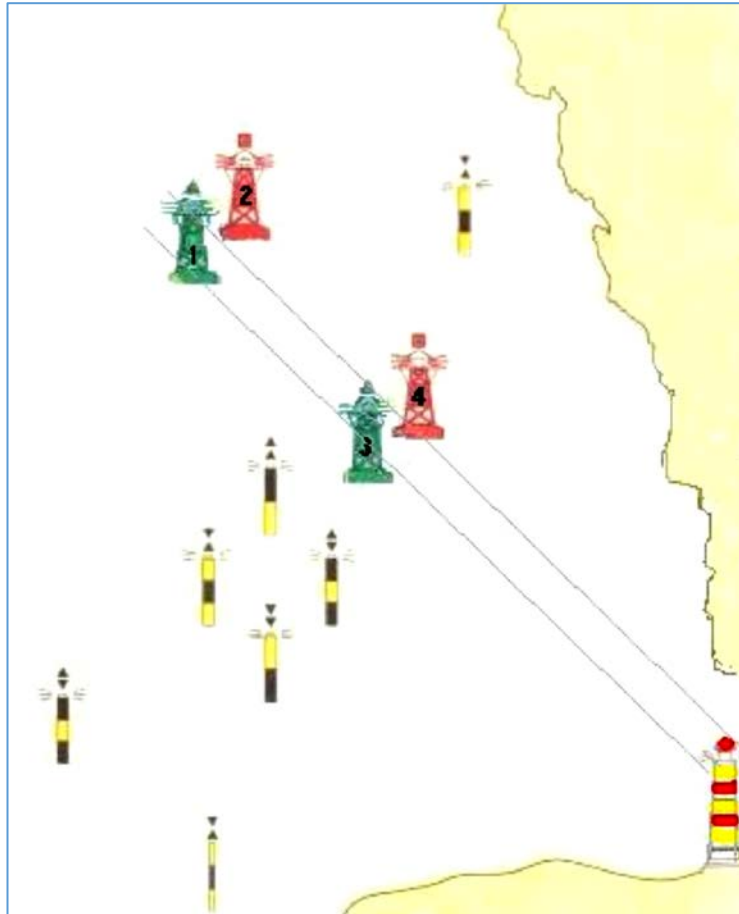
Vakarų – devyni „labai greiti“ arba „greiti“ blyksniai, po kurių seka tamsos tarpas.

Šviesos blyksnių skaičius trys, šeši ir devyni, nustatytus Krypčių ženklams, lengva atsiminti, kadangi **Krypčių ženklai, išdėstyti kliūtis atžvilgiu, asocijuojasi su skaičiais ant laikrodžio ciferblato.** Ilgas šviesos blyksnis, apibrėžiamas kaip šviesos signalas, matomas ne trumpiau kaip 2 sekundes, yra tikrai priemonė užtikrinti, kad trys arba devyni „labai greiti“ arba „greiti“ blyksniai nebūtų suprasti kaip šeši blyksniai.

Galima pastebėti, kad baltos šviesos signalai nustatyti kitiems dviem ženklams. Kiekvienas jų turi savitą ritmiškumą, neleidžiantį jų supainioti su krypčių ženklų šviesų „labai greitais“ arba „greitais“ šviesos blyksniais.

<i>Pagrindinis ženklas Šiaurė</i>		<i>Pagrindinis ženklas Rytai</i>	
Spalva:	viršutinė dalis – juoda, apatinė dalis – geltona	Spalva:	juodas su viena plačia horizontalia geltonos spalvos juosta
Forma:	gairė arba plūduras su topo ženklu	Forma:	gairė arba plūduras su topo ženklu
Topo ženklas:	du vienas virš kito įrengti juodi kūgiai viršūnėmis aukštyn	Topo ženklas:	du juodi kūgiai, išdėstyti vienas virš kito pagrindais vienas į kitą
Žiburys (jeigu įrengtas):		Žiburys (jeigu įrengtas):	
Spalva:	baltas	Spalva:	baltas
Ritmas:	pastovus labai dažnai blykčiojantis arba pastovus dažnai blykčiojantis	Ritmas:	labai dažnai grupėmis blykčiojantis arba dažnai grupėmis blykčiojantis po tris blyksnius grupėje
<i>Pagrindinis ženklas Pietūs</i>		<i>Pagrindinis ženklas Vakariai</i>	
Spalva:	viršutinė dalis – geltona, apatinė dalis – juoda	Spalva:	geltonas su viena plačia horizontalia juodos spalvos juosta
Forma:	gairė arba plūduras su topo ženklu	Forma:	gairė arba plūduras su topo ženklu
Topo ženklas:	du juodi kūgiai, išdėstyti vienas virš kito viršūnėmis žemyn	Topo ženklas:	du juodi kūgiai, išdėstyti vienas virš kito ir susiliečiantys viršūnėmis
Žiburys (jeigu įrengtas):		Žiburys (jeigu įrengtas):	
Spalva:	baltas	Spalva:	baltas
Ritmas:	labai dažnai grupėmis blykčiojantis arba dažnai grupėmis blykčiojantis po šešis blyksnius grupėje, po kurių būna vienas ilgas blyksnis, trunkantis ne mažiau kaip 2 sekundes	Ritmas:	labai dažnai grupėmis blykčiojantis arba dažnai grupėmis blykčiojantis po devynis blyksnius grupėje

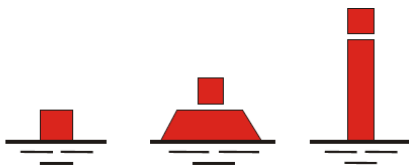

Atitinkama naviguojama akvatorijos dalis paženklinta pagal lateralinę ir kardinalinę plūduriuojančių navigacinių ženklų išdėstymo sistemas

Lateralinė farvaterio ženklinimo sistema - plūduriuojančių navigacinių ženklų išdėstymo sistema, kai žymimi farvaterio šonai arba ašis; Laikantis „Sutartinės ženklinimo krypties“, A regione Lateralinių ženklų raudona ir žalia spalvos tiek dieną, tiek naktį skirtos ženklinti atitinkamai kairę ir dešinę kanalo puses. B regione atvirkščiai, raudona spalva skirta dešinei kanalo pusei, o žalia kairei kanalo pusei ženklinti.

Vieta, kurioje kanalas išsišakoja, gali būti paženklinta naudojant modifikuotą Lateralinį ženklą, tam, kad būtų galima atskirti pagrindinį kanalą, t. y. atsakingos administracijos oficialiai nustatytą pirmosios reikšmės trasą arba kanalą.

Dešinioji farvaterio pusė (vidaus vandenu keliuose):

Spalva: raudona

Forma: cilindro formos buja arba buja su topo ženklu arba plūduras

Topo ženklas (jeigu įrengtas): raudonas cilindras

Žiburys (jeigu įrengtas): raudonas ritmingas žiburys

Dažniausiai su radiolokaciniu atšvaitu.

Kairioji farvaterio pusė (vidaus vandenu keliuose)

Spalva: žalia.

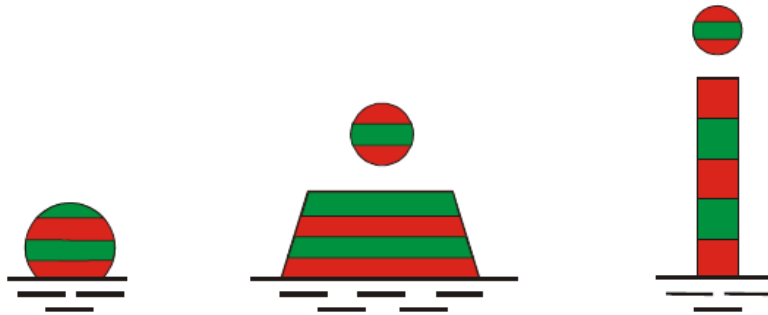
Forma: kūgio formos buja arba buja su topo ženklu arba plūduras

Topo ženklas (jeigu įrengtas): žalias kūgis viršūne aukštyn

Žiburys (jeigu įrengtas): žalias ritmingas žiburys

Dažniausiai su radiolokaciniu atšvaitu.

Farvaterio išsišakojimas:

Spalva: horizontalios raudonos ir žalios juostos

Forma: rutulinė buja arba buja su topo ženklu, arba plūduras
Topo ženklas (jeigu įrengtas): rutulys su horizontaliomis raudonomis ir žaliomis juostomis

Žiburys (jeigu įrengtas): pastovus baltas dažnai blykčiojantis žiburys arba baltas izofazinis žiburys (gali būti baltas grupėmis blykčiojantis žiburys su trimis blyksniais grupėje)

Dažniausiai su radiolokaciniu atšvaitu.

Jeigu reikia, cilindro formos raudonas topo ženklas arba kūgio formos žalias topo ženklas, įrengtas virš išsišakojimo ženklo, rodo, iš kurios pusės geriau praplaukti (pagrindinis farvateris). Pagal aplinkybes ant šio ženklo įrengiamas raudonas arba žalias ritmingas žiburys.

TARPTAUTINĖS ŠVYTURIŲ ADMINISTRACIJŲ ASOCIACIJOS JŪRINĖ ŽENKLINIMO SISTEMA (IALA Maritime Buoyage System)

Iki 1976 metų pasaulyje buvo naudojama daugiau kaip trisdešimt įvairių ženklavimo plūduriuojančiais ženklais sistemų. Didžioji dalis šių sistemų taisyklių buvo visiškai skirtingos ir tarpusavyje nesuderintos. Jūrininkai dažnai netikėtai, ypač nakties metu, aptikdavo šviečiančių ženklų, kurių reikšmė jiems būdavo ne visiškai aiški. Tai ypač būdavo pavojinga tada, kai neidentifikuojama šviesa būdavo pažymima nauja ir dar jūrlapyje nepažymėta kliūtis, tokia kaip nuskendęs ar sudužęs laivas. Tokiais atvejais, jūrininkui pasirinkus kursą, likdavo abejonių, ar priimtas sprendimas yra teisingas.

Dauguma šalių priėmė Lateralinės sistemos principą, pagal kurį ženklai nurodo kairę ir dešinę trasas, kuria privalu judėti sutarta kryptimi, puses. Tačiau keletas šalių taip pat pasirinko ir Krypčių ženklų (keturių pagrindinių pasaulio šalių žymėjimo) principą, pagal kurį kliūtys pažymimos vienu ar keliais ženklais, išdėstytais kompasu kvadrantuose, tam, kad nurodytų kliūtis vietą ženklo atžvilgiu. Ši sistema ypač naudinga atviroje jūroje, kur

Lateralinio ženklavimo kryptis negali būti aiškiai nustatyta. Per eilę metų buvo daug kartų bandoma rasti bendrą sprendimą, tačiau nesėkmingai.

Baigiantis Antrajam pasauliniam karui, paaiškėjo, kad daugelio šalių navigaciniai ženklai sunaikinti ir juos reikia nedelsiant atstatyti. Ženevos taisyklės buvo priimtos neatsižvelgiant į jų atitiktį vietinėms sąlygoms ar navigacinių ženklų įrengimo galimybes. Tai privedė prie didelių ir kartais konfliktinių nesutarimų, ypač tankiai apgyvendintos Šiaurės Vakarų Europos vandenyse. Daugelis šalių Šiaurės ir Pietų Amerikos kontinentuose bei kai kurios šalys Ramiajame vandenyne ir toliau teikė pirmenybę raudonai spalvai ženklinamos dešinės laivybos kanalo pusę ir naudojo tikrai Lateralinę ženklavimo sistemą. Ši padėtis Tarptautinei švyturių administracijų asociacijai (International Association of Lighthouse Authorities – IALA)* buvo gerai žinoma, todėl dar 1965 metais asociacija įsteigė tarptautinį Technikos komitetą, kuris turėjo išnagrinėti šią problemą ir pateikti pasiūlymus.

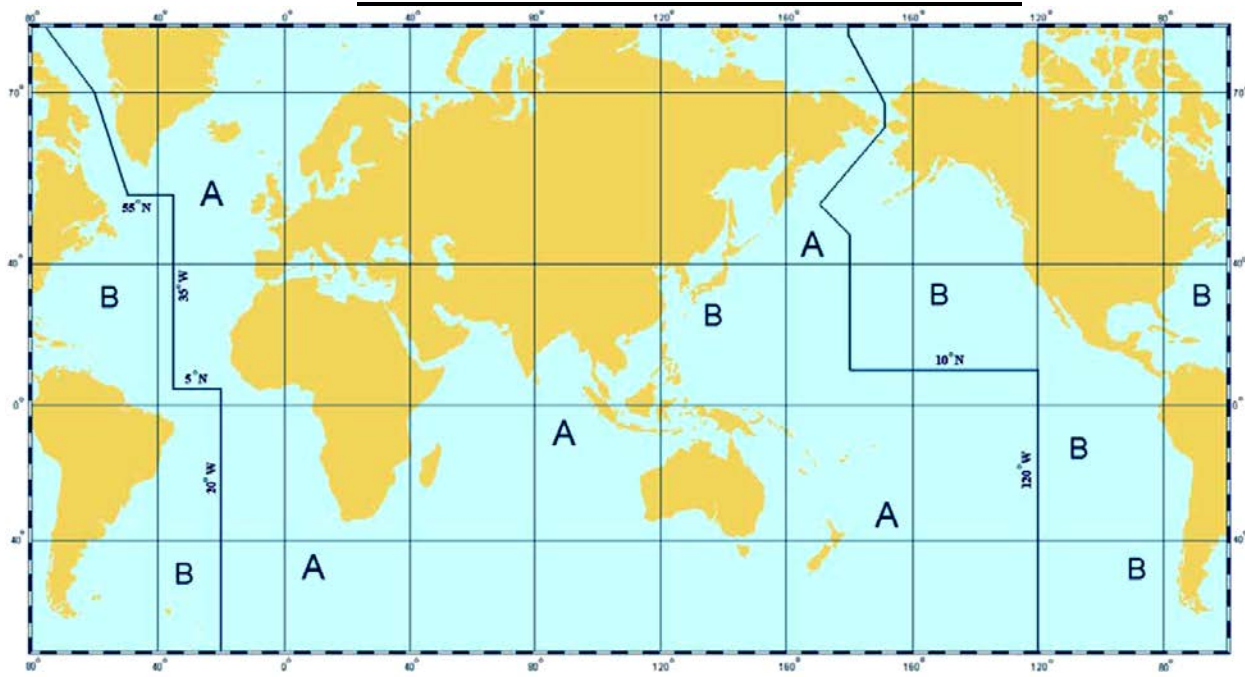
Bandymai pasiekti visišką vieningumą nebuvo sėkmingi. Naujas postūmis Technikos komitetui spręsti užduotį buvo daugybė pražūtingų avarių Doverio sąsiaurio rajone 1971 metais. Nuskendę arba sudužę laivai, išsidėstę vienoje laivybos kelių atskyrimo schemos trasoje, nubraukė visas pastangas paženklinėti juos visiems aiškiai suprantamu būdu. Buvo manoma, kad prieštaravimas pašalinti, pirmiausia būtina parengti dvi sistemas: vienoje

raudoną spalvą naudoti kairės laivybos kanalo pusės žymėjimui, o kitoje – dešinės laivybos kanalo pusės žymėjimui. Šios sistemos buvo atitinkamai pavadintos A sistema ir B sistema. A sistemos taisyklės, kurios apima ir Krypčių ir Lateralinius ženklus, buvo baigtos rengti 1976 metais ir pripažintos Tarpyvyriausybinių jūrų konsultacinės organizacijos (Inter-Governmental Maritime Consultative Organization – IMCO). Sistemą pradėta įdiegti 1977 metais, ir jos naudojimas palaipsniui paplito Europoje, Australijoje, Naujojoje Zelandijoje, Afrikoje, Persijos įlankoje ir kai kuriose Azijos šalyse.

B sistemos taisyklės buvo parengtos 1980 metų pradžioje ir atrodė tinkamos pritaikyti Šiaurės, Centrinės ir Pietų Amerikos, Japonijos, Korėjos ir Filipinų šalyse. Abiejų sistemų taisyklės buvo tokios panašios, kad Tarptautinės švyturių administracijų asociacijos Vykdomasis komitetas nusprendė dviejų sistemų taisyklių rinkinius sujungti į vieną,

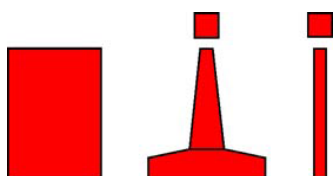
dabar žinomą kaip „Tarptautinės švyturių administracijų asociacijos Jūrinė ženklavimo sistema“ („The IALA Maritime Buoyage System“). Šis vieningas taisyklių rinkinys leidžia Švyturių administracijoms pagal regionus pasirinkti – raudoną spalvą naudoti kairės ar dešinės laivybos kanalo pusės žymėjimui. Yra du regionai dabar žinomi kaip A regionas ir B regionas.

ŽENKLINIMO SISTEMOS A IR B REGIONAI

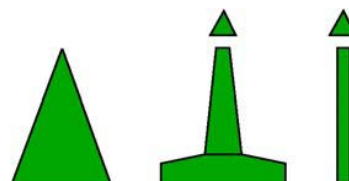
Kairės pusės ženklai

Šviesa: bet kuri raudona, išskyrus B1(2+1)

Dešinės pusės ženklai

Šviesa: bet kuri žalia, išskyrus B1(2+1)

Port Hand Marks

Light: any red except Fl(2+1)

Starboard Hand Marks

Light: any green except Fl(2+1)

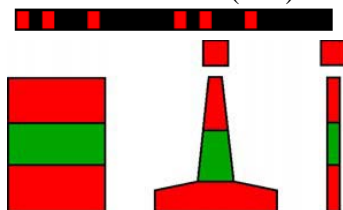
Sutartinė ženklinimo kryptis- nuo jūros pusės (Iplaukiant į uostą)

Buoyage direction

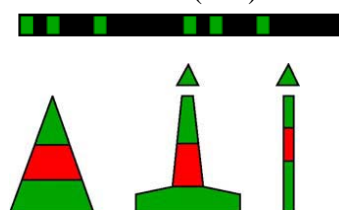
Pagrindinis kanalas iš dešinės

Šviesa: raudona B1(2+1)

Pagrindinis kanalas iš kairės

Šviesa: žalia B1(2+1)

Preferred Channel to Starboard

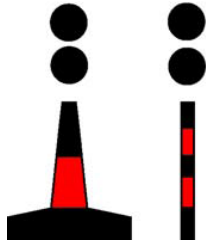
Light: red Fl(2+1)

Preferred Channel to Port

Light: green Fl(2+1)

2.1.1. Pavienės kliūtis ženklai

Šviesa: Bl(2) B

Isolated Danger Marks

Light: Fl(2) W

PAVIENIŲ KLIŪČIŲ ŽENKLAI

Pavienės kliūtis ženklas įrengiamas ant arba virš nedidelio ploto

kliūtis, aplink kurią iš visų pusių yra laivybai tinkami vandenys.

Šio ženklo skiriamosios ypatybės – viršūnės ženklas, Sudarytas iš

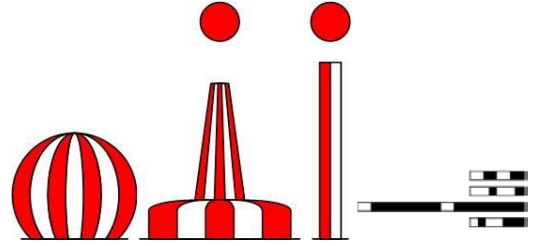
dviejų juodų rutulių, ir Grupinis blykčiojantis (du blyksniai) baltos

šviesos signalas skirti tam, kad Pavienių kliūčių ženklai būtų susieti su Krypčių ženklais

[Žymima tam tikras pavojingas vietas](#)

2.2.2. Saugių vandenu ženklai

Šviesa: Ibl B 10s, Užt B, Izo B arba Mo(A) B

Safe Water Marks

Light: LFl W 10s, Oc W, Iso W or Mo(A) W

SAUGIŲ VANDENŲ ŽENKLAI

Saugių vandenu ženklas rodo, kad vandenys iš visų pusių aplink jį tinkami laivybai, tačiau navigacinės kliūtys juo neženklinamos. Saugių vandenu ženklai gali būti naudojami laivyboskanalo (farvaterio) ašies arba priartėjimui prie kranto ženklinimui.

Saugių vandenu ženklai gana aiškiai skiriasi nuo pavienės kliūtis ženklinančių ženklų. Jie yra rutulio, stulpo ar gairės pavidalo, o jų viršūnės ženklas – raudonos spalvos rutulys. Tai vienintelis

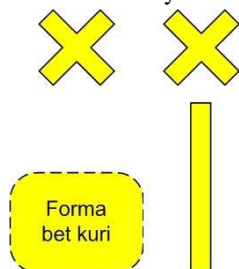
tipas ženklų, kurie spalvinami vertikaliomis raudonomis ir baltomis juostomis. Jų šviesa, jeigu įrengta, yra balta ir turi izofazinį, užtemstantį, ilgo šviesos blyksnio arba Morzės abėcėlės „A“

raidės ritmus.

[Farvaterio ašis, farvaterio vidury ir švartavimosi vietas](#)

2.2.3. Specialūs ženklai

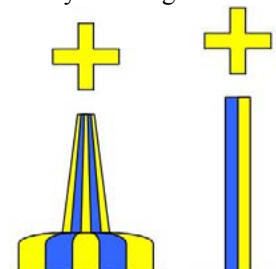
Šviesa: bet kuri išskyrus 2.2.1. ir 2.2.2.

Special Marks
any yellow except 2.2.1 and 2.2.2.

2.2.4 Nauju kliūčių ženklai

Šviesa: 1s mėlyna ir 1s geltona su 0.5s tamsos tarpu

New Dangers Marks Light:
Light: 1s blue light and 1s of yellow light with 0.5s
of darkness between

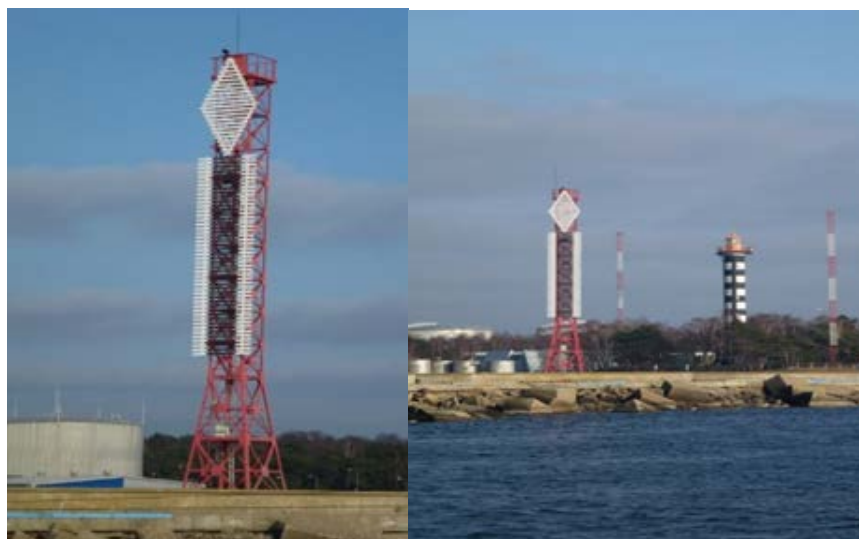
SPECIALŪS ŽENKLAI

Specialūs ženklai nėra skirti tiesiogiai navigaciniams tikslams, jų paskirtis – pažymėti specialų plotą arba vietos ypatybę, apie kuriuos žinių galima rasti jūrlapyje arba kitokiame navigaciniame dokumente.

Specialūs ženklai spalvinami geltonai. Jų viršūnėje gali būti įrengtas geltonos spalvos „X“ formos ženklas ir šviesa, jeigu ji įrengta, yra taip pat geltona. Kad geltona šviesa blogo matomumo sąlygomis nebūtų supainiota su balta, specialių ženklų geltonos šviesos signalai negali turėti tų ritmų, kurie yra naudojami baltoms šviesoms. Specialūs ženklai gali būti bet kokios formos, tačiau ši forma neturi prieštarauti ženklinimo sistemos principams, pavyzdžiui, įrengiant specialų ženklą kairėje laivybos kanalo (farvaterio) pusėje, jo forma gali būti cilindrinė, tačiau negali būti kūginė. Specialių ženklų paskirčiai nurodyti jie gali būti papildomai pažymėti raidėmis arba skaičiais.

NAUJOS KLIŪTYS

Reikia atkreipti ypatingą dėmesį, kad „Nauja kliūtis“, kuri dar nėra nurodyta navigaciniuose leidiniuose, iki tol, kol informacija apie ją bus tinkamai paskelbta, gali būti paženklinta tiksliai dubliuojant įprastinį ženklą. „Naujos kliūtys“ ženklas gali turėti radiolokacinį švyturį-atsakiklį, perduodantį Morzės abėcėlės „D“ raidę.

Pavadinimas: Klaipėdos įplaukos pirminis Įplaukos vedlinė 092.5°. Pirminė šviesa.

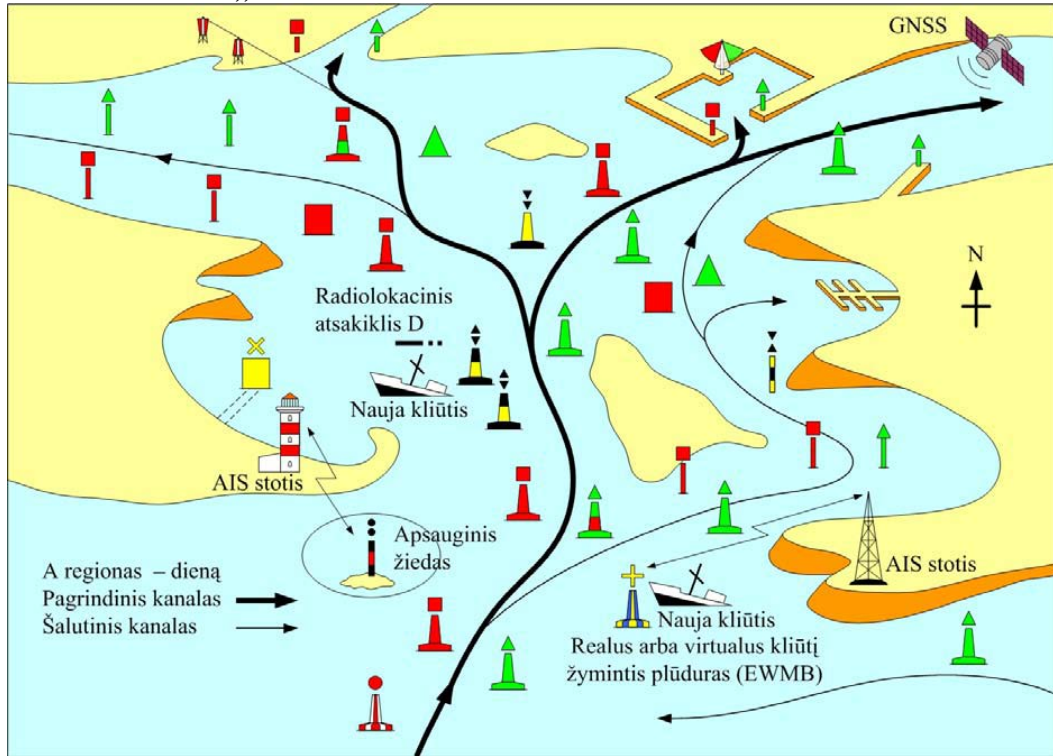

Saugių vandenų šviečianti buja Nr.1Klaipėdos uostas. Priėmimo buja.

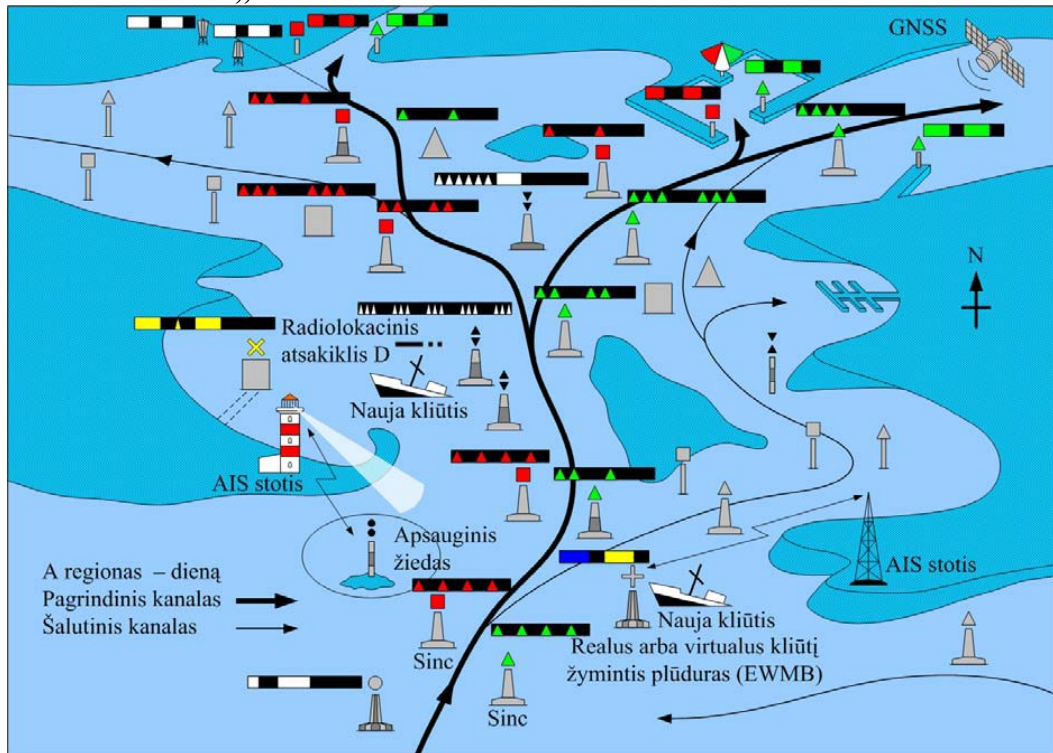

Specialus šviečiantis ženklas. Žymi matavimo įrangą.
Saugumo zona 200m

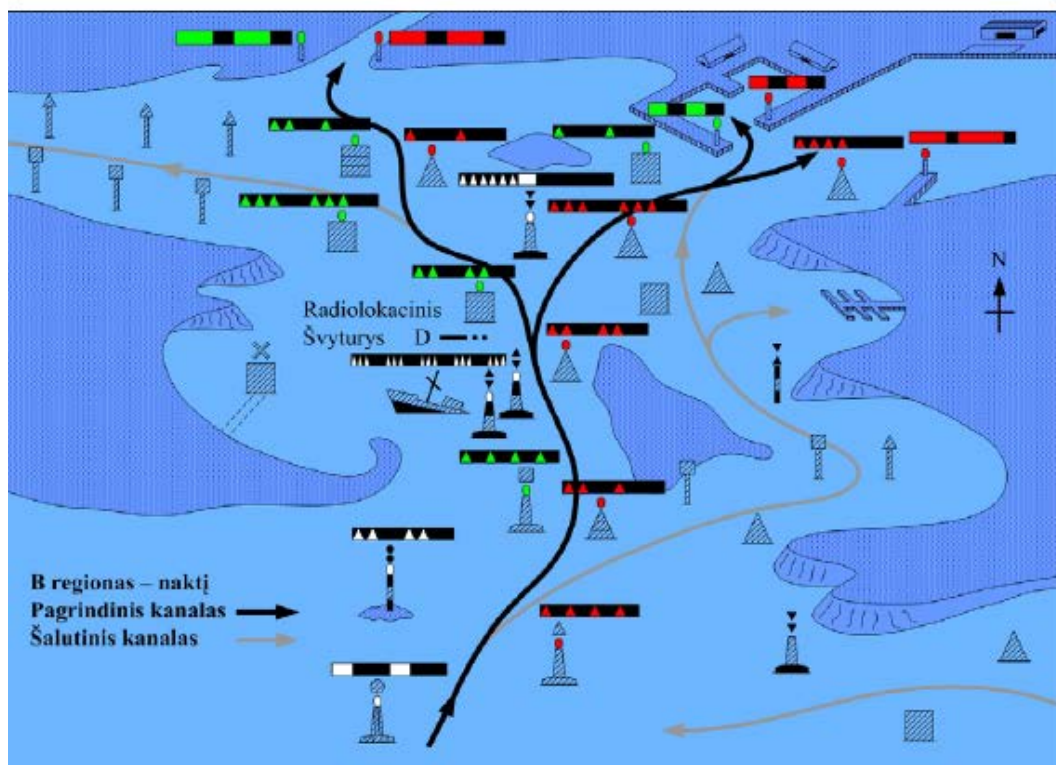
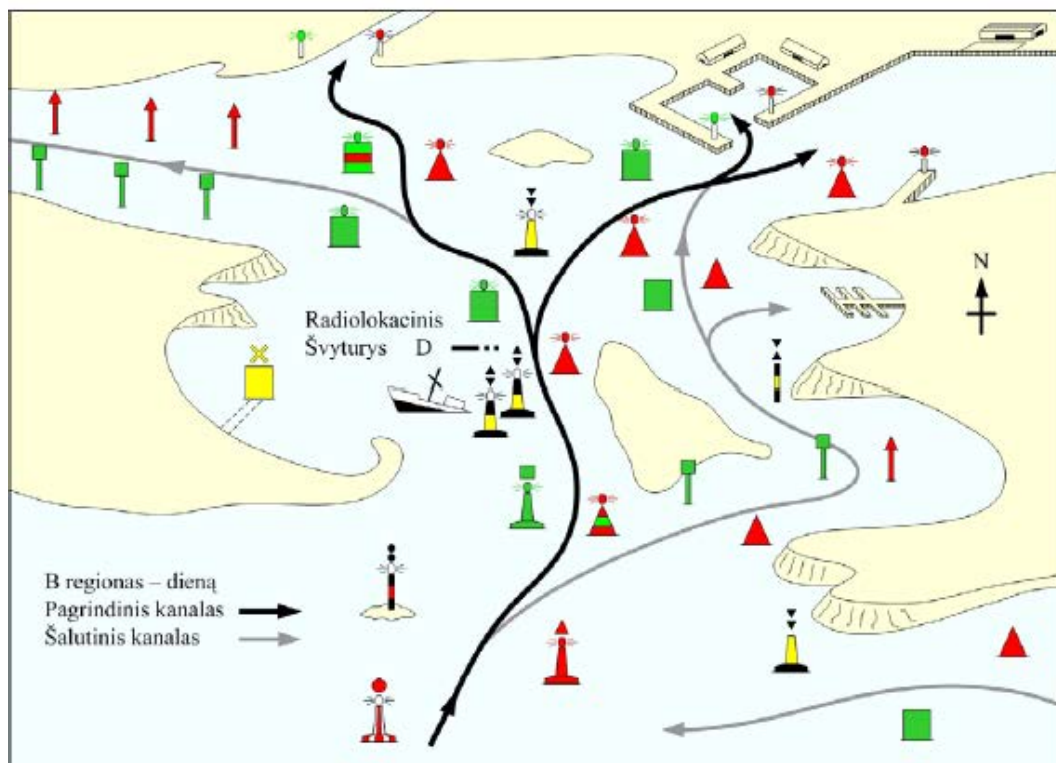
„A“ REGIONAS DIENOS METU

„A“ REGIONAS NAKTIES METU

„B“ REGIONAS DIENOS IR NAKTIES METU

JŪRLAPIAI

Jūrlapiai klasifikuojami į specialiuosius, ežerų ir upių, pagalbinius - informacinius ir generalinius, kelioninius, dalinius, planus.

Dalinis jūrlapis naudojamas dėl tikslios orientacijos, kai plaukiojama (naviguojama) visai arti kranto ar ankštose navigaciniu požiūriu vietose.

Kelioninis jūrlapis naudojamas, kai plaukiojama (naviguojama) netoli kranto jo matymo ir nematomo kranto zonose.

JŪRLAPIŲ ŽYMĖJIMAS

Jeigu šoninėje jūrlapio rėmelio dalyje esantieji laipsnių skaičiai didėja iš apačios į viršų, tai reiškia, kad jūrlapis sudarytas Šiaurės platumai;

Jeigu šoninėje jūrlapio rėmelio dalyje esantieji laipsnių skaičiai didėja iš viršaus į apačią, tai reiškia, kad jūrlapis sudarytas Pietų platumai;

Jeigu apatinėje arba viršutinėje jūrlapio rėmelio dalyje esantieji laipsnių skaičiai didėja iš kairės į dešinę, tai reiškia, kad jūrlapis sudarytas Rytų ilgumai;

Jeigu apatinėje arba viršutinėje jūrlapio rėmelio dalyje esantieji laipsnių skaičiai didėja iš dešinės į kairę, tai reiškia, kad jūrlapis sudarytas Vakarų ilgumai.

SUTARTINIS ŽYMĖJIMAS JŪRLAPIUOSE

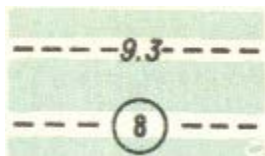

Navigacinis orientyras matomas 15 jūrmylių atstumu.

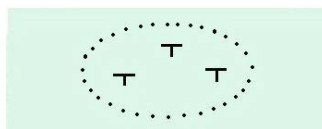
Reikšmė „15 M“, paveikslė nurodo 15 jūrmylių atstumu matomas navigacinis orientyras.

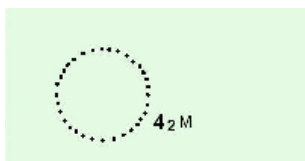
Aplink šviečiantis švyturys

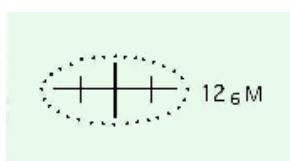
Rekomenduojami farvateriai, o skaičius 9.3 nurodo mažiausią gylį, skaičius 8 nurodo leistiną laivų gramzdą.

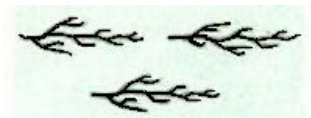
Povandeninė akmenuota vieta

Bankė ir gylis 4,2 m virš jos

Nuskendęs laivas ir gylis 12,6 m virš jo

Vandens augmenija

Plūduriuojantis švyturys.

Plaukiantis švyturys

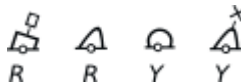
Švyturys

Nespalvotose jūrlapiuose žalios ir juodos bojos spalvinamos juodai. **ŽALIA BOJA JUODA! G = Green ; B = Black**

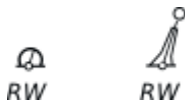
Navigacinis ženklas, neinkaruotas, kaip bojos, o nejudamai pritvirtintas prie jūros dugno. Green or black beacon.

Nespalvotose jūrlapiuose visos kitos bojos (ne žalios ir ne juodos) spalvinamos baltai. **RAUDONA BOJA BALTA!**

Po boja rašomos horizontalių spalvų pirmosios raidės iš viršaus į apačią ir iš kairės į apačią. (angl. BY – Black Yellow; GRG – Green Red Green; BRB – Black Red Black)

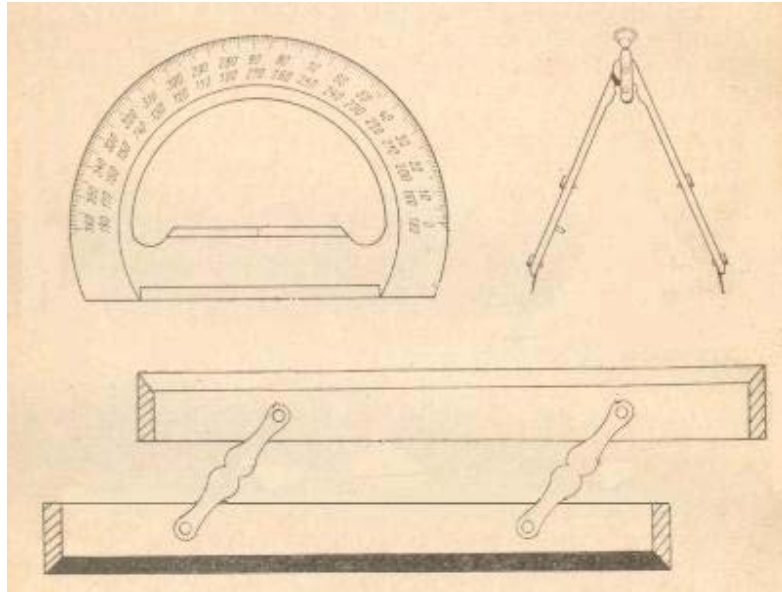

Rašant po boja vertikalinių spalvų raides pirma rašoma tamsesnioji.

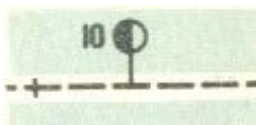
Saugių vandenų boja.

⋮ - - - ⋮ - - - 270,5 **Vedlinės kryptis** line (firm line is the track to be followed)

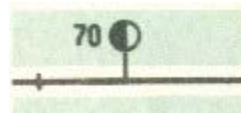

Įrankiai, naudojami grafiniam skaičiavimui
jūrlapyje. Paralelinė liniuotė, matlankis arba kampuočio ir cirkulis

SUTARTINIS ŽYMĖJIMAS VIDAUS VANDENS KELIŲ LOCMANINIUOSE ŽEMĖLAPIUOSE

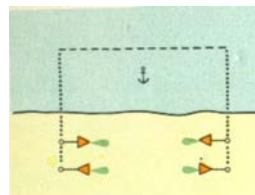
**Papildomi ir vietiniai farvateriai,
ir jų kilometražas**

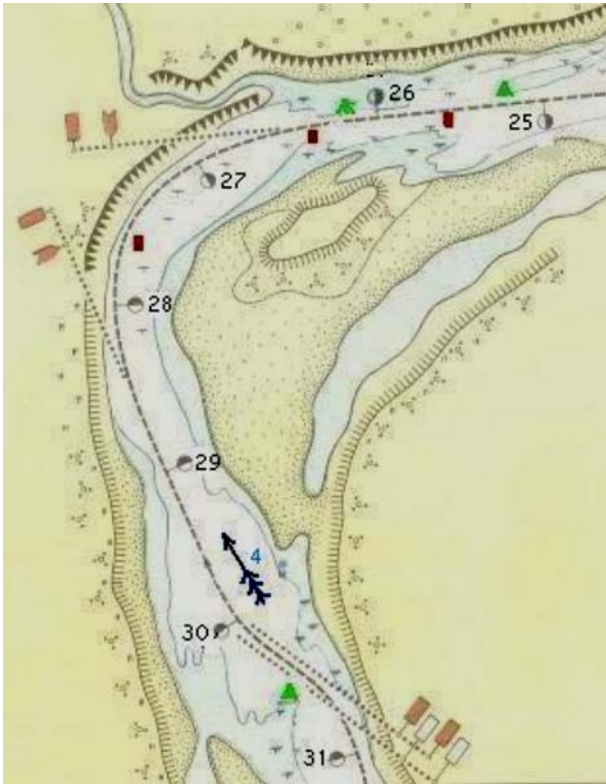
**Pagrindiniai farvateriai ir jų kilometražas
Skaičius „70“: Pagrindinio farvaterio kilometražą.**

**Srovės kryptis ir jos greitis
km/h; Skaičius „2.5“ nurodo srovės
greitį km/h;**

Reidų akvatorija, paženklinta vedlinių ženklais

Paveiksle pavaizduota atitinkamo vidaus vandens kelio ruožo locmaninio žemėlapijo dalis, o skaičiais pažymėti sutartiniai ženklai nurodo farvaterio kilometražą, kurio atskaita prasideda nuo žiočių ir vedama aukštyn

Farvaterio ašis - menama linija, dalijanti farvaterį į dvi lygias dalis.

Prasilenkimo momentas, kai vienas iš laivų sustoja arba sumažina greitį ir praleidžia kitą laivą, vadinama **praleidimu**.

Navigacinių šviesų ritmai	
	F Fiksuota šviesa (angl. Fixed light).
	Oc Užtemstanti šviesa (angl. Occulting light). Šviesos laikas ilgesnis už tamsą.
	Iso Izofazinė šviesa (angl. Isophase light). Šviesos ir tamsos trukmės lygios.
	Fl Blykčiojanti šviesa (angl. Flashing light). Šviesos laikas trumpesnis už tamsą.
	LFl Ilga blykčiojanti šviesa (angl. Long flashing light). Šviesos laikas trumpesnis už tamsą. Blyksnio trukmė 2s ir ilgiau.
	Q Greita blykčiojanti šviesa (angl. Quick flashing light). 50-80 blyksnių per minutę.
	VQ Labai greita blykčiojanti šviesa (angl. Very quick flashing light). 80-160 blyksnių per minutę.

Navigacinių šviesų ritmai

UQ

Ultra greita blykčiojanti šviesa (angl. Ultra quick flashing light). 160 ir daugiau blyksnių per minutę.

Mo(K)

Morzės kodas (angl. Morse code). Morzės abėcėlės raidė, pvz. „K“.

FFI

Fiksuota ir blykčiojanti šviesa (angl. Fixed and flashing light).

Al WR

Kintanti šviesa (angl. Alternating light). WR – balta (white) ir raudona (red) šviesa.

Fl(2)

Gupinė blykčiojanti šviesa (angl. Group-flashing light). Du trumpi šviesos blyksniai grupėje.

Q(2+1)

Kompozicinė grupinė blykčiojanti šviesa (angl. Composite group-flashing light).